

Jaarverslag over het jaar 2019 van de Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg/Heiligenbeeldenmuseum

1. INLEIDING

De op 4 september 1998 opgerichte Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg (VKK) heeft als doelstelling het bevorderen van de instandhouding van de Antonius van Paduakerk – de oudste nog bestaande kerk van de bouwheer Pierre Cuypers, tevens Rijksmonument - en de exploitatie hiervan in overeenstemming met de waardigheid en het gewijde karakter ervan. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Centraal Gelderland onder nummer 08078842 en is door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Als middel om dit doel te bereiken wordt sinds 2000 in dit kerkgebouw het Heiligenbeeldenmuseum geëxploiteerd. Het Heiligenbeeldenmuseum staat sinds december 2008 als erkend museum geregistreerd in het Museumregister en is lid van de Nederlandse Museumvereniging.

2. BEHEER VAN DE ANTONIUS VAN PADUAKERK

-Relatie tot de SOGK

De Antonius van Paduakerk is op 31 december 2009 door het Parochiebestuur van de Christus Koning/H. Antonius van Paduaparochie in eigendom overgedragen aan de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK), die daarmee verantwoordelijk is voor groot onderhoud en restauratie. Sindsdien huurt de Stichting VKK het kerkgebouw van de SOGK. De huur, die tot nu toe werd aangepast aan de gemiddelde huurstijging van woningen, wordt vanaf 2015 jaarlijks geïndexeerd aan het gestegen prijspeil. De VKK neemt daarnaast het dagelijks onderhoud, het tuinonderhoud, de kosten van water en energie en de gebruikerslasten voor haar rekening. Het bestuur van de VKK fungeert tevens als plaatselijke commissie (PC) van de SOGK. Uit dien hoofde is er regelmatig en waar nodig tussentijds overleg over alle daarvoor in aanmerking komende zaken.

Het in 2018 naar aanleiding van een veiligheidsanalyse opgestelde plan van aanpak, waarbij de SOGK en het Heiligenbeeldenmuseum gezamenlijk optrekken, richt zich op het herstel van het luidwerk van de klokken, de isolatie en herinrichting van depotruimten en aandacht voor de algemene veiligheid buiten en binnen. In 2019 heeft een uitgebreidere inspectie van het orgel plaatsgevonden met als doel een opknapbeurt/restauratie in 2020 en volgende jaren. In het kader van het 45-jarig bestaan van de SOGK heeft de VKK meegewerkt aan het thema "Muziek in de Kerk" met de organisatie van 2 concerten en een zanguitvoering.

-Stand van zaken voormalig klooster, pastorie en buitenomgeving

Het voormalige Klooster van Kranenburg is aan het einde van 2018, na een ingrijpende verbouwing, door de nieuwe exploitant Cura Mundo in gebruik genomen als behandelcentrum voor mensen met PTSS. Ook het voorterrein is opnieuw ingericht waardoor de gebruiksmogelijkheden voor het Heiligenbeeldenmuseum zijn verslechterd. Te zijner tijd zal een deel van de kapelinventaris door het museum worden overgenomen. Het tegenover de kerk gelegen voormalige pannenkoekenrestaurant met bijbehorende grond heeft inmiddels de bestemming woningbouw verkregen. Inmiddels zijn de geplande 7 woningen gerealiseerd. Met de bewoners en exploitanten van de voormalige pastorie wordt waar mogelijk op diverse terreinen samengewerkt.

3.CONTACTEN MET DONATEURS/BELANGSTELLENDEN/PUBLIC RELATIONS

-Donateursbestand

Het donateursbestand is de laatste jaren redelijk stabiel op ca.300. De acties om meer donateurs te bewegen onderdeel te laten zijn van de jaarlijkse centrale inning worden onverminderd voortgezet. De inkomsten uit donaties bleven nagenoeg gelijk.

-Activiteiten

Het communicatie-, marketing- en PR-beleid is vastgelegd in een beleidsnotitie en wordt door een uit 3 leden bestaande PR-commissie uitgevoerd. Daartoe behoort op de eerste plaats het ontwerpen en laten bezorgen van posters en folders over de tentoonstellingen en het beheer van het activiteitenjournaal en het fotobestand. Ook de publiciteit voor de overige activiteiten, het beheer van de website en de promotie van het Heiligenbeeldenmuseum bij diverse gelegenheden en via het winkeltje nemen een belangrijke plaats in. Op 25 mei is deelgenomen aan de jaarlijkse meimarkt van de kringloopwinkel De Werf. Bij die gelegenheid is een cheque ontvangen van € 1500,- als bijdrage voor de inrichting van een nieuwe koffiecorner. In het verslagjaar zijn in samenwerking met het Cultuurfonds Vorden op 2 zondagen concerten gegeven, die goed werden bezocht en gewaardeerd. In oktober verzorgde het Corneliuskoor uit Luttenberg een zanguitvoering met gregoriaanse muziek en Erik Kolen uit Helmond een presentatie over de Mariaverering.

Tijdens de kerstgroepentoonstelling heeft het Vordense koor "Inspiration" tijdens een avondopenstelling een advents- en kerstconcert gegeven en het Caeciliakoor uit Elten een kerstconcert met Duitstalige liederen.

-Nieuwsbrieven

Ook in 2019 hebben alle donateurs, vrijwilligers en relaties 2 nieuwsbrieven in full colour ontvangen. De reacties hierop zijn positief. De Nieuwsbrieven en andere nieuwtjes worden ook op de website geplaatst en ingezet als medium om nieuwe donateurs te werven.

-Website en Facebook

Het bedrijf Vir2Biz is verantwoordelijk voor het technisch beheer van de website (www.heiligenbeeldenmuseum.nl). De in 2018 aangestelde nieuwe beheerder voor Facebook uit onze vrijwilligersgroep zorgt samen met de bestuurder voor de PR voor een actuele site. In het verslagjaar telde de website 13077 unieke bezoekers(2018: 10233). Per 31 december zijn 816 natuurlijke personen als vriend geregistreerd, die periodiek van alle activiteiten op de hoogte worden gehouden.

-Mediacontacten

Via de Commissie PR zijn de reguliere contacten met betrekking tot de aangekondigde tentoonstellingen onderhouden. Daarnaast is extra publiciteit gezocht en verkregen bij de regionale omroepen en de regionale dag- en nieuwsbladen voor de tijdens de exposities georganiseerde activiteiten zoals de uitvoeringen voor het Monumentenweekeinde, de verkoopdag in september en de kerstgroepentoonstelling. TV Gelderland besteedde in april met het programma Uit met Esther aandacht aan de Mariatentoonstelling en in december in het programma Gelderse streken aan de kerstgroepentoonstelling.

TV- en radio-interviews werden gegeven aan Radio Gelderland, Radio Ideaal, Achterhoek FM en de Ziekenomroep Groenlo e.o. Stijn Fens verzorgde een prima column over het museum in het dagblad Trouw.

In samenwerking met Museum TV zijn met provinciale subsidie 4 korte videoclips gemaakt die als korte promotiefilm en items voor Facebook en andere digitale kanalen het Heiligenbeeldenmuseum onder de aandacht brengen.

-Toerisme

In samenwerking met het Achterhoeks Bureau voor Toerisme trekken 29 Achterhoekse Musea, waaronder het Heiligenbeeldenmuseum, gezamenlijk op. In Nederland, Duitsland en België wordt hiervoor via radio, tv, kranten en overige media aandacht gevraagd. Sinds 2017 is de kern Kranenburg opgenomen in de knooppuntenroute voor fietsers. In 2019 zijn 2 nieuwe fietsroutes uitgezet, te weten: Heiligenbeeldenmuseum en Staal (naar het museum Staal in Almen) en Heiligenbeeldenmuseum en More (naar het museum in Kasteel Ruurlo) en op afzonderlijke routekaartjes uitgegeven. De VVV Bronckhorst is helaas ter ziele gegaan maar de VVV Vorden is opnieuw opgericht. Het Heiligenbeeldenmuseum speelt in de promotie van Vorden een belangrijke rol.

Sinds 15 december 2019 is een langgekoesterde wens in vervulling gegaan: op iedere werkdag verzorgt een buurtbus een 1-uursverbinding vanaf het station in Vorden naar de Kranenburg, zodat er eindelijk weer een verbinding via het openbaar vervoer functioneert.

De deelname aan de nationale Museumkaart sinds 2018 heeft geresulteerd in een stijging van het aantal bezoekers met die kaart van 20% in 2019.

Via de internetmailing van de Museumvereniging heeft de Mariatentoonstelling bovendien extra publiciteit gekregen.

Met de inrichting van een nieuwe koffiecorner en professionelere apparatuur worden aan de bezoekers betere faciliteiten geboden. De eerste ervaringen hiermee zijn succesvol te noemen.

-Advertorials

In het verslagjaar is gericht geadverteerd in de Musea in de Achterhoek, de Kunst- en Museumkrant Oost-Nederland, Katholiek Nieuwsblad, de kerstspecial Kerst in de Achterhoek, Achterhoeknieuws, de brochure Vorden Kastelendorp en Devotionalia. Ook in Venster, het orgaan van de SOGK wordt in iedere uitgave aandacht besteed aan het kerkgebouw en de tentoonstellingen.

4.HEILIGENBEELDENMUSEUM

-Collectie

Het in 2015 vastgestelde Collectiebeleidsplan is eind 2017 geactualiseerd en uitgebreid met een plan van aanpak voor de klimaatbeheersing en het Collectie Hulpverleningsplan. In 2018 zijn enkele klimaatloggers aangeschaft waarmee de condities in diverse opslagruimtes over langere periodes zijn gemonitord. In 2019 is isolerende beglazing in de gang naar de voormalige pastorie, die ook als depotruimte in gebruik is, aangebracht.

In de ADLIB-registratie van het Heiligenbeeldenmuseum zijn per 31 december 2019 3004 objecten opgenomen, waarvan 109 in langdurige bruikleen. Tot de kerncollectie behoren ca. 2000 heiligenbeelden en 150 kerstgroepen. Al sinds enige tijd hanteert het Heiligenbeeldenmuseum een terughoudend en gericht beleid bij verwerving van nieuwe objecten dat gericht is op museale kwaliteit enerzijds en het verminderen van de druk op de beperkte depotruimte anderzijds.

Bijzondere verwervingen in 2019 zijn een kerstdorp uit de R.K. kerk in Uithoorn en enkele grote heiligenbeelden van o.a. de H.Jozef, de H.Vincentius a Paolo en een aartsengel.

Daarnaast werden enkele kleinere objecten (beelden, kerstgroepen, devotionalia en boeken) geschonken en in de collectie opgenomen.

Enkele bijzondere Mariabeelden afkomstig uit de verzameling van de donateur B.Lases uit Amsterdam zijn geëxposeerd gedurende de Mariatentoonstelling, evenals een verzameling kerstgroepen van Jacob Graansma uit Spijk tijdens de jaarlijkse kerstgroepententoonstelling. Langdurige uitleen van een aantal objecten afkomstig uit de collectie van wijlen H.Ensink vond plaats aan de R.K.Geloofsgemeenschap H.Plechelmus te Deurningen. Kortdurende uitleen van enkele objecten vond plaats aan het Oudheidkundig Museum in Leiden, alsmede aan enkele parochiekerken in deze regio.

Op basis van het in 2013 opgestelde onderhouds- en restauratieplan heeft onze vaste restaurateur weer een aantal beelden en een kerstgroep gerestaureerd. Een in 2018 verworven staakmadonna met een kleed van brokaat en gouddraad is ingrijpend gerestaureerd door een deskundige restaurateur.

- Onderzoek

Het onderzoek naar de herkomst van een aantal voorwerpen uit de collectie is voortgezet. Daarnaast weten particulieren in toenemende mate het Heiligenbeeldenmuseum te vinden met vragen over o.a. herkomst van hun heiligenbeelden of andere religieuze voorwerpen. In enkele gevallen is dankbaar gebruik gemaakt van de expertise die bij enkele leden van de Raad van Advies aanwezig is.

-Reguliere tentoonstelling

De wisseltentoonstelling van heiligenbeelden uit het bezit van het museum is in dit jaar gecombineerd met een thematische expositie met als thema: Maria. Hierbij is in overwegende mate gebruik gemaakt van de grote eigen collectie objecten over Maria

Deze tentoonstelling is afgesloten op de traditionele sluitingsdatum op 1 november (Allerheiligen) en trok 4400 (2018: 3895) bezoekers.

De gevolgen van de sluiting van het groepshotel zijn nog steeds duidelijk merkbaar in een flinke vermindering van het aantal groepsbezoeken. Ook werden in deze periode geen schoolklassen ontvangen. De invoering van de museumkaart en de verruiming van het aantal openingsdagen vanaf 2018 compenseerde dit ruimschoots

-Kerstgroepententoonstelling

De twintigste expositie werd via de bestaande goede contacten met de Vereniging "Vrienden van de Kerstgroep" ingericht met kerstgroepen van Jacob Graansma uit Spijk en zijn partner Christian Wucherpfennig uit Kleve, aangevuld met een aantal grotere kerstgroepen uit de eigen collectie. Ook werden 16 zelfgemaakte kerstdoeken uit de collectie van mevrouw Kramer-Kuipers uit Neede tentoongesteld. Een in nauwe samenwerking met de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst- Nederland gemaakte film met als titel: "Hoe kwam de kerststal in Nederland", kreeg veel waardering. De inrichting van de tentoonstelling, waarbij vooral veel oudere kerstgroepen uit Duitsland en de Alpenlanden en papieren vouwgroepen waren te bewonderen, oogstte eveneens veel lof van de bezoekers. Heel bijzonder was de muzikale en vocale opluistering van de officiële opening met kerstliederen uit de Alpenlanden door de beide exposanten. De tentoonstelling die vanaf 7 december iedere dag (m.u.v. 1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag) geopend was tot en met het weekeinde na Driekoningen trok 2944 (in 2018: 3372) bezoekers, waaronder 164 (school)kinderen. Ook hier was het positieve effect van de Museumkaart duidelijk merkbaar.

Op zondag 9 december is, in samenwerking met Kranenburgs Belang en de Cuyperspasterie op het terrein vóór het museum een Kerstfair gehouden, die goed werd bezocht.

Op de avond van 18 december verzorgde het Vordens gemengd koor "Inspiration" een optreden met advents- en kerstliederen en op zondag 29 december trad het Caeciliakoor uit Elten-Hüthum op met een Duitstalig kerstrepertoire. De kerkzaal was tot op de laatste plaats gevuld.

-Museumkaart

Met ingang van het seizoen 2018 is het Heiligenbeeldenmuseum op zes dagen van de week geopend van 12.00 tot 17.00 uur met alleen een sluiting op de maandagen. Hierdoor kan de Museumkaart in het museum worden gebruikt. In het tweede jaar van gebruik is het gebruik hiervan met 20% gestegen. Met de introductie van een nieuwe scanner konden optredende storingen worden opgelost. De gevolgen voor de inzet van de vrijwilligers konden op bevredigende wijze worden opgevangen.

- Monumentendag

Na de restauratie was het museum gedurende de Monumentendagen op 7 en 8 september het gehele weekend geopend, waarbij de film over de restauratie: "Vakmanschap in meesterschap" werd vertoond. Er waren bijna 200 bezoekers. Tevens werd die zaterdag de succesvolle jaarlijkse verkoopdag gehouden van overvloedige devotionalia.

-Educatie

Het bestuur heeft een aantal maatregelen genomen om de interesse van de jongeren te verhogen. Allereerst is besloten om jongeren tot en met 12 jaar gratis toegang tot het museum te geven en er zijn in samenwerking met de basisscholen in de omgeving gerichte programma's ontworpen. Door deze maatregelen is het bezoek van kinderen t/m 12 jaar vanaf 2011 duidelijk gestegen van 368 in 2012 tot 530 in 2018! In 2019 bezochten slechts 192 kinderen het Heiligenbeeldenmuseum. Het in samenwerking met de SOGK ontwikkelde educatief programma voor scholieren van de Vordense scholen is in 2019 door gebrek aan interesse van de deelnemende scholen helaas tot stilstand gekomen. Ondanks een persoonlijke benadering door onze coördinator hebben de scholen vanwege o.a. te veel projecten, vacatures en werkdruk en samenvoegen van klassen door verminderde leerlingenaantallen dit jaar niet voor ons project gekozen. In 2020 zal wederom energie worden gestoken in het gericht benaderen van de scholen en hun leerkrachten en actualisering van het programma.

-Bezoekersaantallen

Het museum noteerde in 2019 de volgende aantallen bezoekers (ter vergelijking de aantallen in 2018, 2017 en 2016) :

	2019	2018	2017	2016
Totaal aantal bezoekers:	7344	7267	5810	6150
Groepsbezoek:	304	279	377	945
Betalende Bezoekers:	6440	5897	4170	4194
waarvan Museumkaart:	3684	3086		
Kinderen t/m 12 jaar:	192	530	509	561
Niet-betalende bezoekers:	692	561	850	450

Zoals te zien is de invloed van de invoering van de Museumkaart ook in dit jaar van grote invloed geweest. Er kwamen 20% meer bezoekers met een Museumkaart, terwijl het aantal betalende bezoekers met 9% steeg. De scherpe daling van het aantal groepsbezoekers geeft geen zuiver beeld, aangezien veel groepsbezoekers hun Museumkaart hebben laten scannen, waardoor zij als individuele bezoekers zijn geregistreerd. Door de teruggang in het aantal groepsbezoeken en schoolklassen is het totaal aantal bezoekers slechts met 1% gestegen ten opzichte van 2018.

5.ORGANISATIE

-Bestuur

In 2019 waren de voorzitter en het bestuurslid voor PR en Marketing volgens het rooster van aftreden aftredend en zijn herbenoemd. De eind 2017 nieuw benoemde penningmeester, mevrouw Jeannette Hartelman, is in verband met haar drukke werkzaamheden tussentijds afgetreden en opgevolgd door Theo Polman, die als vrijwilliger al delen van de financiële werkzaamheden uitvoerde. Het bestuur hanteert de Code Cultural Governance als leidraad voor haar functioneren. Een lijst met bestuursprofielen en nevenactiviteiten is als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

Het bestuur komt maandelijks bijeen in de Antonius van Paduakerk.

De diverse werkgroepen hebben via één van de bestuursleden, die als coördinator van die werkgroepen optreden een linking pin met het bestuur.

Het bestuur vergaderde afgelopen jaar 12 maal, alsook 2 maal met de Raad van Advies en 1 maal met het bestuur van de SOGK.

-Beloningsbeleid

De Stichting (bestuur en vrijwilligers) functioneert louter met behulp van niet betaalde krachten. Zij ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden, doch krijgen op verzoek slechts een vergoeding van gemaakte kosten.

-Vrijwilligers

Per 31 december 2019 telt onze Stichting 76 vrijwilligers en 1 Erevriend, die gezamenlijk alle voorkomende functies en taken uitvoeren. Al sinds de oprichting wordt al dit werk zonder één enkele beroepskracht en geheel belangeloos gedaan. Zij vormen samen de beste vrienden en steunpilaren van de Antonius van Paduakerk!

In het verslagjaar mochten wij 1 nieuwe vrijwilliger verwelkomen, terwijl de samenwerking met 1 vrijwilligster is beëindigd en 2 vrijwilligers hun taken op eigen verzoek hebben neergelegd. Aan ziekte en bijzondere gebeurtenissen bij vrijwilligers wordt gericht aandacht besteed.

Aan het einde van de kerstgroepententoonstelling is een goed bezochte Nieuwjaarsbijeenkomst gehouden. Ook vóór de opening van iedere expositie vindt een informatiebijeenkomst voor alle vrijwilligers plaats.

De traditionele vrijwilligersdag rondom Allerheiligen was wederom een succes. Op vrijdag 1 november werd de jaarlijkse vrijwilligersdag gehouden met zoals gebruikelijk een educatief karakter. In Almen werd ingescheept voor een boottocht over het Twentekanaal en de IJssel.

Daarna werd onder leiding van enkele gidsen een geslaagde stadswandeling door oud-Zutphen gemaakt. De dag werd afgesloten met een inmiddels traditioneel stampottenbuffet, dezekeer in restaurant “De Nieuwe Aanleg” in Almen.

-Raad van Advies

De in 2012 ingestelde Raad van Advies heeft als taak om het bestuur en de vrijwilligers te voeden met trends, ideeën en ontwikkelingen vanuit diverse voor het museum relevante invalshoeken en ook als klankbord te fungeren voor het voeren strategische en operationele beleid. De Raad van Advies bestaat uit: drs. Pierre Cuypers, achterkleinzoon van de ontwerper en bouwer van de kerk en actief in onderwijs, cultuur en politiek, Mr. Zeno van Dorth tot Medler, vertegenwoordiger van de familie van de stichters van de kerk, drs. Wieb L. Broekhuijsen, voormalig directeur van Museum Orientalis en nu directeur van de Bibliotheek West-Achterhoek, drs. Casper Staal, voormalig conservator van het Museum Catharijneconvent en drs. Pia Verhoeven, voormalig directeur a.i. van de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland. In het afgelopen jaar heeft het bestuur enkele malen gericht gebruik gemaakt van hun veelzijdige expertise en contacten.

Opmerking [Hedwig Ke1]: spatie

De Raad van Advies vergaderde in 2019 twee maal met het bestuur en leden waren ook aanwezig bij openingsbijeenkomsten van tentoonstellingen.

-Opleiding en educatie

Het cursusaanbod van Erfgoed Gelderland (voorheen Gelders Erfgoed) op gebied van museumbeleid en –praktijk is als gevolg van reorganisaties en bezuinigingen overgenomen door het Cultuurcollege. Het cursusaanbod wordt periodiek gevolgd en waar gewenst worden vrijwilligers op dit aanbod geattendeerd. In 2019 werd in Tilburg een themadag bezocht over het behoud van immaterieel erfgoed en volgde 1 vrijwilliger de basiscursus Adlib..

6.BEDRIJFSVOERING

-Exploitatie

Eind 2012 is een bevestiging van de Belastingdienst ontvangen dat de Stichting – na een controlebezoek- de ANBI-status behoudt. Aan de daaruit volgende publicatieplicht op de website wordt voldaan.

Met ingang van 2013 is besloten het onderscheid tussen bezoekers jonger, c.q. ouder van 65 jaar te laten vervallen en betaalt iedere bezoeker vanaf de leeftijd van 13 jaar dezelfde toegangsprijs. Per 1 april 2018 is de toegangsprijs voor zowel individuele als groepsbezoekers verhoogd naar €5,00. Bezoekers met een Museumkaart hebben gratis toegang. Hiervoor ontvangt het museum via de Museumvereniging een vergoeding die overigens lager is dan de reguliere toegangsprijs.

Het exploitatieoverschot over het jaar 2019 bedroeg €2.880,- , waar in 2018 nog een tekort van € 8311,- werd genoteerd. Tegenover de meerinkomsten van betalende bezoekers en verkopen uit het winkeltje stonden – mede door een actieve kostenbewaking – minder kosten dan het voorafgaande jaar. Zo is gelet op de kosten een reductie aangebracht van het aantal bankrekeningen.

Omdat de SOGK eigenaar is van het kerkgebouw, heeft de VKK als huurder daarvan geen voorziening voor groot onderhoud meer te hebben. Wel wordt in onderling overleg in geld en menskracht bijgedragen om de verbouwingen en restauraties financieel en daadwerkelijk mogelijk te maken.

-Subsidie

De Stichting VKK/Heiligenbeeldenmuseum heeft het tot nu toe nog zonder structurele subsidie gered. Na een ingediend verzoek werd een bijdrage van € 1.500,- ontvangen van de Vordense Kringloopwinkel De Werf als bijdrage in de inrichting van een koffi corner in de entree ruimte. De productie van 4 videoclips over het Heiligenbeeldenmuseum onder verantwoordelijkheid van MuseumTV werd mede mogelijk gemaakt door een subsidie van € 5.000,- van de Provincie Gelderland.

De Antonius van Paduakerk is een rijksmonument (nr.RCE 38136) en de eigenaar(SOGK) komt in principe in aanmerking voor rijkssubsidie voor o.a. groot onderhoud. Eind 2011 was ons "monumentnummer" weer aan de beurt voor subsidie maar door te weinig budget bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft de subsidieregeling het karakter van een tombola met veel nieten! Inmiddels is de subsidieregeling gewijzigd en is bericht ontvangen dat in ieder geval tot en met 2021 niet op subsidie hoeft te worden gerekend.

-Verzekeringen

Vanaf 2012 zijn alleen de in bruikleen genomen voorwerpen verzekerd. Voor alle vrijwilligers is een basisverzekering met uitgebreide dekking van de gemeente Bronckhorst van kracht. Voorts is naast een uitgebreide gevaren- en risicoverzekering een verzekering voor bedrijfsaansprakelijkheid afgesloten, alsmede een verzekering uit hoofde van door vrijwilligers met hun auto voor het museum gemaakte ritten. In het afgelopen jaar zijn alle risico's opnieuw beoordeeld en aangepast. Het bestuur heeft inmiddels beslist om alle verzekeringen onder te brengen bij de Onderlinge verzekeringsmaatschappij Donatus.

-Automatisering

In 2013 is het zelf ontwikkelde registratieprogramma geconverteerd naar de gangbare standaard voor erkende en geregistreerde musea: het programma Adlib. Inmiddels zijn alle objecten in het systeem opgenomen maar in 2016 is een aantal voorwerpen opnieuw gefotografeerd om het totale bestand op uniforme wijze in het bestand te verwerken. Ook de in 2019 verworven objecten voor de collectie zijn in Adlib verwerkt. Via een laptop is het bestand voor zowel vrijwilligers als bezoekers te raadplegen. Vanaf 1 januari 2018 wordt gebruikgemaakt van het boekhoudprogramma e-boekhouden. De ervaringen hiermee zijn positief.

In verband met de uitbreiding van het aantal openingsdagen en om een beter gebruik te kunnen maken van digitale mogelijkheden is in 2018 een groot formaat digibord/tv-scherm met een verrijdbaar en verstelbaar onderstel aangeschaft. De films en klankbeelden worden nu via dit medium afgespeeld terwijl ook producties op andere mediadragers via dit scherm kunnen worden vertoond. Het nieuwe systeem functioneert naar tevredenheid.

Met ingang van april 2016 zijn pinbetalingen in het museum mogelijk en sinds 1 januari 2018 worden via een scanner met internetverbinding de bezoekers met een museumkaart geregistreerd. In verband met regelmatig optredende storingen is de museumkaartscanner in het najaar van 2019 vervangen door een andere versie, waardoor de problemen zijn opgelost.

Na de verbouwing is het museum zelf voorzien van een internetaansluiting met Wifi en zijn bij de entree bijzonderheden over de kerk op te vragen via een QR-code. In 2019 is besloten om over te gaan op een glasvezelverbinding en een nieuwe provider. Naar verwachting zal deze aansluiting in het voorjaar van 2020 haar beslag krijgen.

In maart 2019 heeft het bestuur een op de Algemene Verordening Gegevensbescherming gebaseerd privacyreglement vastgesteld, dat ter kennis is gebracht van alle vrijwilligers en donateurs.

-Veiligheid

In december 2019 is 1 incident gerapporteerd, waarbij een bezoeker van het museum was betrokken. Zij kwam bij het afstappen van een trede ongelukkig ten val, ten gevolge waarvan zij haar pols brak. Zij is door een aanwezig bestuurslid naar het ziekenhuis vervoerd en later aan de zorg van familie overgedragen.

Het elektronische beveiligingssysteem is in 2015 als gevolg van de verbouwing en restauratie aangepast en uitgebreid. De vluchtroutes, het sleutelplan, de bliksembeveiliging, de toegangscode en het calamiteitenplan die na het afsluiten van de restauratie waren aangepast zijn na de risico-inventarisatie (zie hierna) geactualiseerd. Ook is door de uitbreiding van de openingsdagen een aantal procedures tegen het licht gehouden en geactualiseerd. Het museum is volledig rolstoeltoegankelijk. De bij de ingang van het aangrenzende Klooster van Kranenburg geplaatste AED-defibrillator is na het faillissement in overleg met Kranenburgs Belang verplaatst naar de buitenzijde van de verbindinggang tussen de kerk en de Cuyperspastorie. Tevens is daar verlichting met een bewegingssensor aangebracht. Tot nu toe is hiervan nog geen gebruik gemaakt.

Medio 2017 heeft Art-Risk Consult in samenwerking met het bestuur een Risico inventarisatie en – evaluatie (RIE) opgesteld en een veiligheidsanalyse gegeven over zowel de gebouwen als de collectie. De conclusies en aanbevelingen zijn besproken in het bestuur en met het bestuur van de Stichting Oude Gelderse Kerken. Ook zijn de uitkomsten betrokken bij de audit van de Museumvereniging. Algemene conclusie is dat geen grote tekortkomingen zijn geconstateerd maar dat op onderdelen verdere acties nodig zijn, die voor een belangrijk deel liggen bij de eigenaar van het gebouw, de SOGK. De te nemen maatregelen komen gefaseerd vanaf het jaar 2018 tot uitvoering. Een glas in loodraam in de gang naar de filmzaal is aan de buitenzijde voorzien van isolerend veiligheidsglas. Ook is een kapvergunning aangevraagd voor enkele zieke beuken aan de straatzijde van de Ruurloseweg. Deze worden begin 2020 gekapt.

-Inrichting en onderhoud

Om het energieverbruik en de daarmee samenhangende kosten te beperken zijn veel lampen vervangen door LED-lampen en – strips. In december 2016 is het bestaande energiecontract opgezegd en is het nieuwe energiecontract via de SOGK ondergebracht bij Energie voor Kerken, waardoor de kosten flink worden teruggebracht . Met de nieuwe provider – Greenchoice - wordt bovendien alle energie op duurzame wijze geproduceerd.

Monumentenwacht heeft haar jaarlijkse onderhoudsinspectie uitgevoerd; zij rapporteren rechtstreeks aan de eigenaar van de kerk (SOGK). Een in juni uitgevoerde E-check leverde geen bijzonderheden of risico's op.

Na het moeten opgeven van een deel van de kloosterzolder als depotruimte heeft het bestuur zich georiënteerd op alternatieve opslagmogelijkheden en hiervoor 3 locaties gevonden die voor de middellange termijn beschikbaar zijn. In een nabij het museum gelegen boerderij kon een behoorlijke hoeveelheid rekwisieten en tentoonstellingsmateriaal worden opgeslagen. Op 2 locaties in Vorden konden respectievelijk de verzameling kruisbeelden en een aantal grotere beelden op een verantwoorde wijze worden opgeslagen. Op de laatste locatie kunnen ook de te restaureren objecten een plaats vinden. De locatie waar de kruisbeelden liggen zal medio 2020 weer moeten worden ontruimd. Hierdoor is het streven om in de toekomst over één centrale depotruimte direct bij het museum te kunnen beschikken steeds urgenter geworden.

7.SAMENWERKING

-SOGK

De samenwerking met de SOGK is goed. De resultaten van de eerdere veiligheidsanalyse zijn betrokken bij de audit van de Museumvereniging en in overleg met het bestuur van SOGK zal een aantal maatregelen vanaf 2018 worden geïmplementeerd. In 2019 vonden 2 uitgebreide inspecties van het orgel plaats door deskundigen van de vereniging Klinkend Erfgoed.

Verdere samenwerking kreeg gestalte bij regelmatige publicaties in het blad Venster, bij de realisatie van het jeugdeducatieproject, het promoten van de SOGK bij bezoekers en relaties en het 45-jarig bestaan van de SOGK in 2019. Onze bestuursleden bezochten bijeenkomsten van de SOGK in Lochem en Zutphen.

-Erfgoed Gelderland

Het bestuur was in april en november aanwezig bij de 2 vergaderingen van de coöperatie Erfgoed Gelderland.

Van de expertise van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij collectiebeheer, klimaatregeling en de ondersteuning van Adlib. Van de diensten van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij overleg over samenwerking tussen Achterhoekse musea. Tevens presenteert het Heiligenbeeldenmuseum zich via de provinciale website www.mijngelderland.nl op het gebied van cultuurhistorie. Vanaf 2019 zal het Heiligenbeeldenmuseum

actief meewerken aan het onder supervisie van de provincie Gelderland uit te geven: Verhaal van Gelderland.

In samenwerking met Erfgoed Gelderland en andere musea in de gemeente Bronckhorst is een subsidie aangevraagd bij het Fonds Cultuur Participatie voor het aanpassen en optimaliseren van het nu beschikbare educatief materiaal binnen het thema: Reizen in de tijd. Eind 2019 werd bekend dat de subsidie is verleend, zodat dit vanaf 2020 kan worden gerealiseerd. Ook hierbij wordt met name gemikt op de schoolgaande jeugd en een kleine werkgroep uit de vrijwilligers is al bezig om een aantal ideeën uit te werken.

-Musea

Het Heiligenbeeldenmuseum is een erkend en geregistreerd museum dat is ingeschreven in het Nationale Museumregister en tevens lid van de Nederlandse Museumvereniging. Door uitbreiding in openingsdagen - na overleg met de vrijwilligers - maakt het Heiligenbeeldenmuseum vanaf april 2018 gebruik van de faciliteiten van de Museumkaart.

De audit van het Museumregister heeft in juli 2017 plaatsgevonden. In januari 2018 is bericht ontvangen dat de registratie en erkenning op grond van de bevindingen worden gecontinueerd.

De uitkomsten van de audit waren over de gehele linie positief met enkele aandachtspunten. Aanvullende informatie is verstrekt met betrekking tot de realisatie van collectiebeheer en klimaatbeheersing.

De vergaderingen van vertegenwoordigers van erfgoedinstellingen met religieuze deelcollecties onder regie van de directeur van het Museum Catharijneconvent in Utrecht stonden ook in 2018 op een laag pitje. Hiervoor is in 2019 bij de directeur nadrukkelijk aandacht gevraagd

-R.K. Instellingen/parochies

In het algemeen wordt de informatie over de tentoonstellingen in allerlei kerkelijke bladen van bisdom en parochies goed opgenomen. De parochie HH.12 Apostelen neemt de tentoonstellingen uitgebreid op in het blad "Onderweg" en in een speciale kerstfolder De nieuwjaarsreceptie voor de medewerkers en bestuurders van deze parochie is zowel begin januari 2019 als begin januari 2020 gehouden in ons museum.

Op verzoek van andere parochies/geloofsgemeenschappen worden regelmatig objecten uit de museumcollectie tijdelijk in bruikleen gegeven en worden soms objecten ontvangen die in de collectie kunnen worden opgenomen.

-Kranenburgs Belang

Er zijn goede contacten met Kranenburgs Belang. De al eerder uitgezette "Cuyperswandeling" mag zich in een behoorlijke belangstelling verheugen. Sinds 2011 zijn de tentoonstellingen van het Heiligenbeeldenmuseum op de activiteitenborden bij de toegangen tot het dorp vermeld. In december is medewerking verleend aan de door Kranenburgs Belang georganiseerde kerstfair die op het voorterrein voor kerk en klooster werd georganiseerd. Met het bestuur van Kranenburgs Belang en andere belanghebbenden is gezamenlijk opgetrokken bij de aanvraag voor een busverbinding vanaf het station Vorden naar Kranenburg. Deze uurverbinding op werkdagen is vanaf 15 december gerealiseerd.

-Gemeente Bronckhorst

Het museum wordt jaarlijks uitgenodigd op een informatiedag voor toeristische attracties en is betrokken bij het gemeentelijk programma voor vrijwilligers. Door een beleidswijziging m.b.t. financiële faciliteiten voor stichtingen en verenigingen in de gemeente werd de betaalde OZB-belasting terugbetaald. Er is regelmatig contact met ambtenaren die werkzaamheden verrichten en adviseren m.b.t. gebiedskwesties, ruimtelijke ordening, cultuur en monumentenzorg.

-Klooster Kranenburg/Dijkman

Eind december 2018 is het traumacentrum van Cura Mundo officieel in gebruik genomen en in het voorjaar van 2019 is de herinrichting van het voorterrein gerealiseerd. Hierdoor is het rondrijden niet langer mogelijk. Enkele klachten over o.a. rokende cliënten en bevoorrading zijn besproken en naar tevredenheid opgelost. Er is verder weinig contact.

-Achterhoeks Bureau voor Toerisme

Op eigen initiatief is bereikt dat het museum vanaf de zomer van 2017 is opgenomen in de knooppuntenroute voor fietsers, waardoor meer potentiële bezoekers worden bereikt..

-VVV Vorden

Er is een goed contact met (de vrijwilligers) van de VVV in Vorden en de overige kantoren in de nabije omgeving. Na een nieuwe start ondersteunt ons museum de inmiddels gelanceerde activiteiten van de nieuwe VVV Bronckhorst/Vorden.

-Scholen

Via het samenwerkingsconcept Kerkenpad bestaat contact met alle Vordense basisscholen en worden zij klassikaal uitgenodigd voor de jaarlijkse wissel/thematentoonstelling en kersttentoonstelling. Met name klassen van de samenwerkingsschool in Kranenburg en de inmiddels samengevoegde R.K. en Prot.Chr.. Basisschool zijn trouwe bezoekers. Ook vanuit basisscholen in Ruurlo en Borculo is inmiddels belangstelling getoond. De klassikale bezoeken concentreerden zich het afgelopen jaar in de maand december en dan ook nog in beperkte mate. Naast leerkrachten maken ook veel begeleidende ouders op deze wijze kennis met het museum.

-Overig

Goede contacten worden eveneens onderhouden met bestuur en leden van de Vereniging Vrienden van de Kerstgroep en het bestuur van de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst – Nederland.

In samenwerking met laatstgenoemde Stichting werd eerder het klankbeeld over Driekoningen geproduceerd en in het verslagjaar de film over : "Hoe de kerststal in Nederland kwam", waarmee tevens een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het vastleggen van een stukje immaterieel cultureel erfgoed.

Leden van de vereniging Vrienden van de Kerstgroep exposeren ieder jaar weer hun mooiste kerstgroepen in ons museum.

8.BELEIDS- EN ACTIEPLAN 2018-2022

Sinds 2008 heeft VKK een beleids- en actieplan dat een periode van vier jaar beslaat, opgedeeld in vier jaarschijven. In november 2014 is - na consultatie van de Raad van Advies - een beleidsplan voor de beleidsperiode 2015 – 2018 vastgesteld, dat ook op de website van het Heiligenbeeldenmuseum is gepubliceerd. Vanaf 2019 geldt een nieuw beleids- en actieplan voor de vierjarige periode tot en met 2022.

-Actiepunten uit het jaarplan 2019

Een belangrijk actiepunt voor 2019 betrof de evaluatie van het collectiebeleid en het vinden van nieuwe depotruimten.

Als gevolg van de herbestemming en heropening van het voormalige Klooster zijn tijdelijk oplossingen gevonden voor het onderbrengen van delen van de collectie die daarvoor op de zolder van het klooster waren opgeslagen. Het streven is om te komen tot één nieuwe depotruimte in de onmiddellijke nabijheid van het museum. Mede om die reden wordt een terughoudend beleid gevoerd met het aannemen van nieuwe aanwinsten en wordt de huidige collectie, waaronder veel objecten uit de beginfase van het museum, kritisch gezien op hun bijdrage aan de kerncollectie.

Inmiddels zijn de thema's voor de tentoonstellingen tot begin 2022 bepaald en zal in 2021 een nieuwe film/klankbeeld worden geproduceerd.

Het onderzoek naar een bredere maatschappelijke functie van het museum, o.a. in samenwerking met de Cuyperspastorie, heeft geleid tot een voorstel met subsidieverzoek bij de gemeente Bronckhorst, maar dit is helaas (nog) niet gehonoreerd.

Het actualiseren van het financieel beleid heeft geleid tot het terugbrengen van het aantal rekeningen bij diverse bankinstellingen teneinde kosten te besparen en opbrengsten te verhogen.

De staat van het monumentale orgel is in het najaar van 2019 uitvoerig onderzocht en wordt begin 2020 in een rapportage voor verdere besluitvorming vastgelegd. De nieuwe koffi corner in de entreeruimte is sinds november 2019 gerealiseerd.

-Toekomstvisie

De gerealiseerde restauratie en de daarop gevolgde investeringen, de risico-inventarisatie en veiligheidsanalyse alsmede de recente audit van het Museumregister Nederland geven belangrijke impulsen aan de verdere professionalisering en kwaliteit van het museum.

De verfraaiing van de buitenomgeving rondom de kerk wordt – na het herinrichten van het voorterrein rond het voormalige klooster en het kappen van enkele beuken – met de SOGK nader overlegd, waarbij de mogelijkheden van een beeldentuin en de plannen van de exploitanten van de Cuyperspastorie in de gedachtenvorming worden betrokken.

De verdergaande samenwerking met soortgelijke musea met het aandachtsveld religieus erfgoed is nagenoeg tot stilstand gekomen, maar zal wederom onder de aandacht worden gebracht om de professionalisering beter gestalte te geven en verantwoorde keuzes te maken m.b.t. de toekomstige collectie, depotbeheer en onderzoekstaken.

In het nieuwe beleids- en actieplan zijn nieuwe accenten gelegd, waarbij nadrukkelijk plaats is ingeruimd in hoeverre het museum ook door het ontwikkelen van andersoortige activiteiten en innovatie meer kan worden ingezet en benut voor activiteiten in de eigen omgeving/gemeenschap.

9.TENSLOTTE

Het bestuur bedankt alle vrijwilligers, donateurs en overige relaties voor de steun die het in het afgelopen jaar heeft ervaren. Ook in 2020 zullen wij weer met veel energie, enthousiasme en inzet werken aan een verdere verbetering van onze resultaten!

Vorden, 5 maart 2020.

Bijlagen: 2

- Bestuursprofielen
- Nevenactiviteiten bestuursleden